

گفت‌وگو با دکتر علی اکبر پیمان

نام: علی اکبر پیمان
سال و محل تولد: بهمن ۱۳۱۱ در شیراز
محل سکونت: فرایبورگ Freiburg, آلمان
تحصیلات: دکترای فیزیک از دانشگاه فرایبورگ آلمان
خانواده: همسر
شغل: بازنشسته

آقای دکتر پیمان از اینکه دعوت ما را برای گفت‌وگو پذیرفتید، بسیار متشکریم.
۱. ممکن است ما را قدری با سابقه آکادمیک تان آشنا کنید؟

من تحصیلات متوسطه را در دبیرستان شاهپور شیراز به اتمام رساندم و سپس در دانشگاه تهران در رشته فیزیک به تحصیل پرداختم و در سال ۱۳۳۳ موفق به دریافت لیسانس فیزیک گشتم. سپس برای ادامه تحصیل به آلمان آمدم و در آنجا با دوستی آشنا شدم که فلسفه می‌خواند، به وسیله ایشان به فلسفه و روانشناسی علاقه پیدا کردم و شروع کردم به تحصیل در رشته روانشناسی و فلسفه. پس از اخذ لیسانس در روانشناسی و فلسفه روزی یکی از دوستان با یک سوال فیزیک به من رجوع کرد و من ناگهان دریافتم که از آموخته هایم دور افتاده ام و عشق اولیام به فیزیک و ریاضیات به یکباره شعله زد و بر آن شدم تحصیلات فیزیک را ادامه دهم و به همین دلیل در رشته فیزیک و ریاضیات در دانشگاه فرایبورگ مشغول تحصیل شدم. با انجام طرح و ساختمان یک دستگاه متعادل کننده بتانسیل برای یک شتاب دهنده خطی ۹۰۰ هزار ولتی در فرایبورگ موفق به اخذ فوق لیسانس در فیزیک شدم. پس از آن در فیزیک هسته ای و کوانتوم الکترونیامیک کار کردم و رساله دکترا را در باره پراش (بخوانید *pa-raash* معادل فارسی برای مفهوم *scattering*) کومپتون و تصحیح تابشی پراش برای کوانت های گاما با انرژی 17 MeV به پایان رساندم که در مجله نیوکلیار فیزیک انتشار یافت. در سال ۱۹۶۶ به دعوت آقای دکتر مجتهدی به دانشگاه آریامهر رفته و تا سال ۱۹۷۲ در آنجا مشغول تدریس فیزیک بودم. در سالهای ۱۹۷۰ و ۱۹۷۱ با استفاده از فرصت مطالعاتی به انگلستان رفتم و در دانشکده فیزیک امپریال کالج لندن در رشته کوانتوم الکترونیامیک کار و تدریس نمودم.

اواخر سال ۱۹۷۲ به اتفاق خانواده به آلمان آمدم و ابتدا در دانشکده فیزیک و سپس در دبیرستان فنی فرایبورگ به تدریس ریاضیات و فیزیک پرداختم. از سال ۱۹۹۵ باز نشسته‌ام و مشغول نوشتن کتاب جامعی در باره تانسورها و کاربردها در ریاضیات و فیزیک هسته‌ای هستم. کتاب‌هایی که در مدت

ادامه در صفحه ۲

گامی دیگر در یاری به دانشجویان دانشگاه

Child Foundation

انجمن ما به تازگی دست به ابتکار جالبی زده و با امضای یک **توافقنامه با بنیاد کودک** امکانات تازه‌ای برای ارسال کمک به دانشجویان دانشگاه فراهم کرده است. در شماره های آینده شما را با جزئیات این توافقنامه آشنا خواهیم کرد.

مسابقه انتخاب بهترین طرح برای آرم گردهمایی ۲۰۰۴

انجمن انتخاب طرح برای آرم گردهمایی ۲۰۰۴ را به مسابقه می‌گذارد. علاقمندان به شرکت در این مسابقه تا ۲۱ دسامبر فرصت دارند تا طرح های خود را به هیئت مدیره انجمن تحویل دهند. جایزه این مسابقه شرکت رایگان در گردهمایی ۲۰۰۴ در هایدلبرگ است.

عضو شوید

و با پرداخت حق عضویت انجمن را تقویت کنید!

با پذیرش عضویت و پرداخت حق عضویت سالانه انجمن را در رسیدن به هدف های خود یاری کنید. **حق عضویت های سالانه و کمک های ارسالی اعضای انجمن تنها منبع مالی انجمن و پشتیبان است. استقلال و مهمترین نشانه سالم بودن و توانمندی آن است.**

با مراجعه به سایت مرکزی انجمن در www.sharifuniversity.net و رجوع به قسمت **Membership Payment** می‌توان فرم عضویت را پر کرد و با استفاده از کارت اعتباری حق عضویت خود را پرداخت. اعلامیه انجمن در این مورد در سایت انجمن موجود است.

سایت انجمن با طرح و امکانات تازه

سایت انجمن با طراحی جدید و امکانات بیشتر بزودی در دسترس دوستداران انجمن قرار خواهد گرفت. با گسترش دامنه فعالیت‌های انجمن در سراسر گیتی و به‌ویژه با گسترش فعالیت‌های شاخه ها در ماه های اخیر نیاز به تسهیل تبادل اطلاعات از طریق یک سایت واحد و مرکزی بیش از پیش احساس می‌شود. از چندین پیش گروه کاری تحت رهبری مهندس منوچهریان و دکتر شیخ الاسلامی و با شرکت نمایندگانی از شاخه ها سرگرم این کار شدند و حاصل کار آنان بزودی در دسترس همه اعضا و دوستداران انجمن قرار خواهد گرفت.

برخی از امکانات جدید سایت:

- ایجاد بخش مربوط به شاخه ها تا همه دوستداران انجمن از هر شاخه از طریق یک سایت به جامعه جهانی انجمن متصل شوند؛
- ایجاد امکان ارتباط برای گروه‌های تخصصی از طریق فوروم؛
- اداره سایت زیر نظر نماینده هیئت مدیره و نمایندگانی از شاخه های انجمن.

<http://www.sharifuniversity.net>

گردهمایی ۲۰۰۴ هایدلبرگ، آلمان، ۲۰-۲۳ اوت

سالن کنگره هایدلبرگ

محل گردهمایی سراسری ۲۰۰۴

گردهمایی سراسری انجمن در سال آینده در سالن کنگره شهر هایدلبرگ آلمان برگزار می‌شود. سالن کنگره هایدلبرگ یکی از زیباترین و باشکوه ترین سالن‌های گردهمایی در سراسر آلمان است. گرچه اجاره این سالن برای برگزاری گردهمایی انجمن کار ساده‌ای نبود، ولی اکنون که مسئولان این سالن تقاضای انجمن را پذیرفته‌اند و قرارداد آن را امضا کرده‌اند، می‌توانیم با شادی بسیار این تصمیم را اعلام کنیم.

حضور در این سالن تاریخی و پر جاذبه بی‌گمان برای همه شرکت کنندگان گردهمایی ۲۰۰۴ از خاطره‌های فراموش نشدنی خواهد بود. شرکت کنندگان با حضور در این سالن تاریخی از نزدیک تماشاگر آثار ارزشمند ای از تاریخ آلمان و اروپا خواهند بود. سالن کنگره هایدلبرگ در سال ۱۹۰۳ به سبک "رنسانس آلمان" و به دست معماران نامدار آلمانی "یاکوب هنکن هاف" Jakob Henkenhaf و "فریدریش ابرت" Friedrich Ebert ساخته شد.

در بخش جنوبی سالن تصاویری از دانشمندان و هنرمندان بلندآوازه مانند **آدولف فون فانگرو** Adolf von Vangerow حقوقدان، **کارل گوتفرد نادلر** Karl Gottfried Nadler شاعر، **یوهانس کاسپر بلونتجلی** Johannes Caspar Bluntschli سیاست مدار، **آدولف کوس ماول** Adolf Kussmaul شاعر و پزشک، **آلبرت مایس** Albert Mays حقوقدان، و آهنگسازان بزرگ **ریکارد واگنر، ولفگانگ آمادئوس موتسارت، یوهان سباستین باخ، فرانتس لیست و لودویگ فان بتهوون** دیده می‌شود. **گردهمایی های فرهنگی و علمی در هایدلبرگ سنتی کهن دارد.** این سنت در سالن کنگره هایدلبرگ به‌خوبی دیده می‌شود. سالن کنگره که در بخش "شهر قدیمی" و درست در کرانه رود نکار قرار دارد، همه ویژگی های شهر هایدلبرگ را به‌تمامی باز می‌تاباند؛ رومانیک، با حال و هوای بزمی و در عین حال مجهز به تجهیزات مدرن و آخرین دستاوردهای فنی. امکانات داخلی سالن نیز همانند نمای ساختمان بسیار متنوع است، و هم برای سمینارها و کنگره ها و هم برای کنسرت و با مراسم رقص و شب نشینی مناسب است.

از سن ديه گو تا هايديلبرگ گردهمایی سن ديه گو

بسیاری از ما پیام هایی را به خاطر داریم که در سال ۱۹۹۹ از طرف **دکتر هژبری** ارسال می‌شد. این پیام های کوتاه و صمیمی با هدف ایجاد ارتباط ارسال می‌شدند. در آنسوی این پیام ها کوشش های افرادی نهفته بود که بهترین دوران زندگی خود را در دانشگاه ما سپری کرده بودند و گرچه دست سرنوشت آنان را در سراسر دنیا پراکنده بود، همت کرده بودند تا تقدیر را به دلخواه شکل دهند.

به دنبال این پیامها و با همدل شدن دو نسل از دانشجویان و دانشگاهیان، در ماه نوامبر ۱۹۹۹ **کمیته ای با نام "کمیته هماهنگی گردهمایی" (ACCR) با شرکت ۲۰ نفر برای تدارک نخستین گردهمایی** تشکیل شد. این افراد هم مسئولان پیشین دانشگاه، اعضای پیشین هیئت علمی دانشگاه و هم فارغ التحصیلان دانشگاه مقیم آمریکا، کانادا و اروپا بودند. **دکتر هژبری بعنوان هماهنگ کننده این گروه انتخاب شد.** این کمیته سپس اقدام به برگزاری یک رشته گردهمایی های محلی در لوس آنجلس، برکلی، سن ديه گو و تورنتو کرد.

در پی این تلاشها و تدارکات مقدماتی، **گردهمایی سال ۲۰۰۰ در روزهای ۲۳ تا ۲۶ ژوئن در شهر سن ديه گو در جنوب ایالت کالیفرنیا در غرب ایالات متحده امریکا برگزار شد.** بیش از ۵۰۰ نفر از دانش‌آموختگان و اعضای پیشین هیئت علمی و کادر اداری دانشگاه صنعتی آریامهر و شریف در این گردهمایی شرکت کردند. فضای گردهمایی سرشار از احساسات عمیق و پرشور بود. شوق دیدار هم دانشگاهیان دیرین پس از سالهای طولانی دوری و بی خبری در این فضا موج می‌زد و در عین حال این پرسش در نگاهها خوانده می‌شد: آیا این گردهمایی یک دیدار کوتاه است، و یا یک نقطه آغاز؟ اگر آغاز است، آغاز چه چیزی است؟ چگونه می‌توان این همه شور و عشق و علاقه و احساس تعلق را همچنان حفظ کرد و یا از آن به سود جمع استفاده کرد؟

و چنین بود نکات مهم این گردهمایی :

- **نخستین گردهمایی مورد پشتیبانی فعال همه رؤسای پیشین و همچنین رئیس وقت دانشگاه قرار گرفت.** زنده یاد دکتر محمدرضا امین، سومین رئیس دانشگاه، از طلاهدارن خستگی ناپذیر برگزاری این گردهمایی بود. علاوه بر ایشان دکتر مهدی ضرغامی نیز شرکت داشتند. حضور دکتر سهراب پور، رئیس وقت دانشگاه، به این گردهمایی وزن و معنای ویژه ای می‌داد. دیگر رؤسای پیشین دانشگاه، پرفسور رضا، دکتر نصر و دکتر مهران نیز پیامهای همدلی به گردهمایی ارسال داشتند.
- گردهمایی با سخنان دکتر شیخ الاسلامی آغاز شد.
- دکتر هژبری درحالی‌که لباس استادی دانشگاه صنعتی آریامهر را به تن داشت، فعالیت‌هایی را که به تشکیل این گردهمایی انجامید، تشریح و اعضای کمیته ACCR را معرفی کرد.
- دکتر محمد رضا امین تاریخچه ای از پایه‌گذاری دانشگاه، خدمات دکتر مجتهدی، و تجارب خویش در دانشگاه و صنعت بیان داشت.
- دکتر سهراب پور، رئیس دانشگاه، سخنرانی مفصل و جالب و از پیش تدارک شده ای درباره وضعیت دانشگاه و نیازهای آن ایراد کرد. پس از سخنرانی های خانمها و آقایان بهنیا، آریا، فرزانه، طائبی، فاتحی، خوشنویس، عدالت، منوچهریان، و انسانی، دکتر علی محسنی زیر عنوان "چرا ما به یک انجمن نیاز داریم؟" سخنرانی کرد.

- دکتر محمد ترابی نتیجه **نظرخواهی در مورد اساسنامه انجمن** را به اطلاع شرکت کنندگان رساند و افرادی را برای عضویت در کمیته تدوین قطعنامه های گردهمایی پیشنهاد کرد.
- برنامه ها در روز بعد با سخنان دکتر خاکزار، مهدوی، یعقوبی، کمالی و شیخ الاسلامی ادامه یافت.
- چند تن از شرکت کنندگان خاطراتی از دوران تحصیل در دانشگاه بازگو کردند.
- دکتر خوشخو نظرات خود را در مورد گام‌های بعدی در سمت تشکیل انجمن و تشکیل هیئت مدیره بیان داشت.
- شرکت کنندگان در گردهمایی بر لزوم ایجاد یک انجمن و سازماندهی امور در چارچوب یک نهاد با تشکیلات متناسب تأکید داشتند و پیشنهاد تشکیل انجمن دانشگاه صنعتی شریف به اتفاق آرا تصویب شد. بدین منظور ۹ نفر داوطلب شدند که به کمک ۷ نفر از اعضای ACCR تدوین اساسنامه انجمن را به عهده گیرند.

این افراد عبارت بودند از :

- دکتر مرتضی انواری (عضو پیشین هیئت علمی)، دکتر فریبا آریا (فارغ التحصیل)، دکتر لادن بهنیا (فارغ التحصیل)، دکتر بیژن فرزانه (فارغ التحصیل)، دکتر فریدون هژبری (عضو پیشین هیئت علمی)، دکتر جلیل کمالی (فارغ التحصیل)، مهندس امیر رضا کیال (فارغ التحصیل)، دکتر حسین خوشخو (عضو پیشین هیئت علمی)، دکتر بهروز خوشنویس (فارغ التحصیل)، مهندس ژورا منوچهریان (فارغ التحصیل)، دکتر نادر معیری (فارغ التحصیل)، دکتر علی محسنی (فارغ التحصیل)، مهندس حسین نادر (فارغ التحصیل)، دکتر جواد رضویار (فارغ التحصیل)، دکتر زاهد شیخ الاسلامی (فارغ التحصیل)، مهندس فریماه وهاب زاده فاضلی (فارغ التحصیل).

اساسنامه پیشنهادی در نوامبر ۲۰۰۰ به نظرخواهی گذاشته شد. پس از ثبت قانونی انجمن در ماه دسامبر ۲۰۰۰ اشخاص زیر به‌عنوان مسئولان رسمی (Officer) انجمن به اداره ثبت شرکت‌های کالیفرنیا معرفی شدند.

- دکتر هژبری (رئیس)
- دکتر جلیل کمالی (نایب رئیس)
- دکتر لادن بهنیا (دبیر)
- دکتر فریبا آریا (خزانه دار)

در گردهمایی شرکت کنندگان روی این موضوع توافق داشتند که **مهمترین هدف انجمن "کمک به پیشبرد همکاری های علمی و حرفه ای میان اعضا"** و نیز یاری به تسهیل همکاری‌های علمی و حرفه ای میان اعضای انجمن و دانشگاه است.

مرکز بین المللی طراحی و سلامتی

با خبر شدیم که **دکتر شاه نواز**، از اعضای پیشین هیئت علمی دانشگاه و عضو فعال انجمن، پس از فراغت از کار استادی در دانشگاه لولیا سوئد، به همراه جمعی از دیگر استادان و متخصصان از کشورهای مختلف اروپا و آمریکا به‌تازگی مرکز جدیدی به منظور ترویج دانش طراحی محیط کار منطبق با نیازهای انسانی بنیاد کرده اند. تحقیقات و تجارب دکتر شاه نواز نشان می‌دهد که در بسیاری از کشورهای پیشرفته صنعتی بیماری های ناشی از کار به‌سرعت در حال گسترش است. برای رویارویی با این مشکل لازم است که پژوهش‌ها و بررسی‌ها از حد یک رشته علمی فراتر رود و با پیوند چندین رشته و ایجاد ارتباط میان آنها پاسخ های لازم را برای پرسش های تازه بیابد.

ما ضمن تبریک به **دکتر شاه نواز** برای بنیاد این مرکز، موفقیت و سلامت ایشان را آرزومندیم. نشانی: www.designandhealth.com

خبرنامه انجمن فارغ التحصیلان

شماره ۴ این خبرنامه با مطالب بسیار متنوع و جالب منتشر شد و از طریق **سایت انجمن فارغ التحصیلان** و همچنین در سایت انجمن ما در دسترس قرار دارد. www.sharifuniversity.net

دنباله گفت‌وگو با دکتر پیمان

تدریس در ایران به فارسی از من چاپ شده به قرار زیر اند:

۱- مکانیک آنالیتیک؛ ۲- مکانیک سیستم نقاط مادی و اجسام صلب؛ ۳- فیزیک محیط های پیوسته؛ ۴- فیزیک اتمی؛ ۵- میانی فیزیکی تئوری نسبیت خاص؛ ۶- تانسورها در فضای اقلیدسی و شبه اقلیدسی؛ ۷- تئوری میدان ماکسول؛ ۸- فیزیک هسته ای.

دکتر پیمان در دوران استادی در دانشگاه صنعتی آریامهر

۲. آقای دکتر پیمان از دوران تدریس در دانشگاه صنعتی آریامهر چه خاطره ای دارید؟
خاطرات من مربوط می‌شود به دوران آقایان دکتر مجتهدی، رضا و امین. این سال‌ها را من از بهترین سال‌های زندگی می‌دانم. در این ایام بود که ما توانستیم دانش و تجربه خویش را به بهترین دانشجویان ایران انتقال دهیم. ابتدا جمع کوچکی بودیم و قصد داشتیم با تمام امکانات خویش دانشگاه را که نوهالی بود به درخت برومند و باروری تبدیل کنیم که به توفیق خدا این امر عملی شد و ثمره آن مورد استفاده جوانان ایران است. البته ابتدای هر کاری مشکل است و دانشگاه جز چند ساختمان ساختار ارگانیک نداشت. این ساختار را ما بایست ایجاد می‌کردیم. تفاوت سلیاق و اختلاف دیدگاه‌ها موجود بود ولی دشواری‌ها با تبادل نظر و تفکر عقلانی مرتفع می‌شد.

در سال‌های اول آقای دکتر مجتهدی رئیس دانشگاه بودند و پایه ریزی دانشگاه و امکان موجودیت یافتن آن مرهون زحمات این بزرگوار است. من به ایشان علاقه داشتم و ایشان بمن لطف می‌نمودند. از اصول کار ایشان برقراری نظم و انضباط بود. ایشان حفاظی بود در مقابل تأثیرات منفی خارجی تا اساتید و کارمندان بتوانند با فراغ بال در دانشگاه به کار علمی و تدریس مشغول باشند. چون سیستم ایشان در دبیرستان البرز کاملاً موفق بود، کوشش کردند که روش های مرسوم در آنجا را در دانشگاه بکار برند. بعضی از این روش‌ها بخاطر تفاوت سیستم دانشگاهی و دبیرستانی در عمل با مشکلات چندی مواجه می‌شد. برای مثال می‌بایست هر هفته روزهای شنبه از ساعت ۸ تا ۱۲ امتحانات کتبی برای تمام دانشجویان برقرار شود. این کار مشکل بزرگی هم برای دانشجویان و هم برای اساتید ایجاد کرده بود. از یک طرف دانشجویان مدام تحت فشار امتحانات بودند و امکان شکوفایی نمی‌یافتند و از طرف دیگر وقت اساتید و دستیارانشان برای تصحیح اوراق و تهیه سوالات جدید برای هفته آینده گرفته می‌شد. بسیاری از اساتید و از جمله خود من این روش را صحیح نمی‌دانستیم و در این مورد چندبار با آقای دکتر مجتهدی گفت‌وگو کردیم. ایشان چون شخص منصف و متفکری بود، قبول کردند که این وضع را در سال بعد تغییر دهند. دکتر مجتهدی در کار درس اساتید دخالت نمی‌کرد

ولی نظارت داشت که مطالب در سطح بالا و به بهترین وجه به دانشجو انتقال یابد. از این جهت به کسانی که به‌زعم او مایه علمی بیشتری داشتند احترام می‌گذاشت و کسی که از ریاضیات بهره کافی نداشت، در نظر او وجهه چندانی نداشت! این وضع مرا به یاد جمله ای می‌اندازد که بر سر در باغ آکادمی که محل تدریس افلاطون بود، نوشته شده بود: "هرکس هندسه نمی‌داند، وارد نشود!"

دکتر مجتهدی مانند مرعی که نگران چوجه های خود باشد از ما محافظت می‌کرد. خداوند روح آن بزرگوار را شاد دارد. ایشان دانشگاهی را به‌جا گذاشت که از لحاظ اداری و آموزشی شالوده محکمی داشت و رشد می‌کرد. با رفتن ایشان دانشگاه مدتی حالت تعادل ناپایدار پیدا کرد. پرفسور رضا که به‌جای دکتر مجتهدی به نیابت تولیت برگزیده شد، شخصی بود دانشمند و با فکر عمیق و طبع ظریف. علاقمند به ادبیات و عرفان و معتقد به آزادی آکادمیک بود. از این جهت از لحاظ آموزشی، اساتید امکان شکوفایی بیشتری یافتند.

اگر بخواهم وضع زمان مجتهدی و رضا را مقایسه کنم، شاید مناسب باشد یک اصطلاح ترمودینامیکی به‌کار برم. در زمان مجتهدی انرژی سیستم دانشگاه کم بود زیرا از یک طرف تعداد اعضای کادر آموزشی محدود بود و از طرف دیگر ایشان با صرف انرژی و کوشش و نظارت حالت منظمی در دانشگاه ایجاد کرده بودند. در زمان پرفسور رضا انرژی این سیستم مرتب افزایش می‌یافت. زیرا از یک طرف تعداد افراد کادر آموزشی به سرعت افزایش یافته بود و اطلاعات موجود در سیستم زیاد می‌شد که این خود انرژی را افزایش می‌دهد. از طرف دیگر آن قالبی که مجتهدی برای دانشگاه ریخته بود، گسسته می‌شد و می‌بایست ساختار نوی ایجاد شود. آقای پرفسور رضا دبیرستانی چندانی به امور اداری نداشت و اندیشه عمیقش در این قوالب نمی‌گنجید.

ایشان به ورزش تنیس علاقه داشت و هر روز یکی دو ساعت در زمین تنیسی که بخاطر ایشان آماده شده بود به این ورزش مشغول بود. بعضی از افراد هم به‌خاطر پرفسور رضا در زمرة تنیس بازان درآمدند.

پس از پرفسور رضا که خورشیدش خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود. نوبت به دکتر امین رسید و آفتاب او از پرده ظلمت به این جهان سینمایی تابیدن گرفت.

روز دیگر کابین جهان پرغرور یافت از سر چشمه خورشید نور ترک روز آمد ابا زرین سپر هندوی شب را به تیغ افکند سر قرص خورشید از فلک سر پرکشید

کوکس زرین گردون پرکشید آقای دکتر امین هم مدیر و هم سازمان دهنده زبردستی بود. شخصی بود آزادمنش و بردبار. از خصایص خوب مدیریت ایشان این بود که می‌دانست دانشگاه پادگان نیست. هیچگاه تصمیم ناگهانی و بی‌ملاحظه نمی‌گرفت. در مسائل و امور آنقدر با شوری دانشگاه و اساتید بحث می‌کرد، تا راه حلی که مورد قبول اکثریت است، پیدا شود. اگر این راه حل هم موافق رای خودش نبود، با هوشیاری آنقدر جلسه را طولانی می‌کرد، تا حالت مصالحه‌ای پیدا شود. تشکیل شورای دانشگاه و انتخابی بودن اعضای کادر آموزشی، ترتیب ترفیع اساتدان، توسعه دانشگاه و ارتباطات آن با مراکز علمی خارج، از کارهای مرحوم دکتر امین است. رابطه

اگر بخواهم وضع زمان مجتهدی و رضا را مقایسه کنم، شاید مناسب باشد یک اصطلاح ترمودینامیکی به‌کار برم. در زمان مجتهدی انرژی سیستم دانشگاه کم بود زیرا از یک طرف تعداد اعضای کادر آموزشی محدود بود و از طرف دیگر ایشان با صرف انرژی و کوشش و نظارت حالت منظمی در دانشگاه ایجاد کرده بودند. در زمان پرفسور رضا انرژی این سیستم مرتب افزایش می‌یافت. زیرا از یک طرف تعداد افراد کادر آموزشی به سرعت افزایش یافته بود و اطلاعات موجود در سیستم زیاد می‌شد که این خود انرژی را افزایش می‌دهد. از طرف دیگر آن قالبی که مجتهدی برای دانشگاه ریخته بود، گسسته می‌شد و می‌بایست ساختار نوی ایجاد شود. آقای پرفسور رضا دبیرستانی چندانی به امور اداری نداشت و اندیشه عمیقش در این قوالب نمی‌گنجید. ایشان به ورزش تنیس علاقه داشت و هر روز یکی دو ساعت در زمین تنیسی که بخاطر ایشان آماده شده بود به این ورزش مشغول بود. بعضی از افراد هم به‌خاطر پرفسور رضا در زمرة تنیس بازان درآمدند. پس از پرفسور رضا که خورشیدش خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود. نوبت به دکتر امین رسید و آفتاب او از پرده ظلمت به این جهان سینمایی تابیدن گرفت. روز دیگر کابین جهان پرغرور یافت از سر چشمه خورشید نور ترک روز آمد ابا زرین سپر هندوی شب را به تیغ افکند سر قرص خورشید از فلک سر پرکشید کوکس زرین گردون پرکشید آقای دکتر امین هم مدیر و هم سازمان دهنده زبردستی بود. شخصی بود آزادمنش و بردبار. از خصایص خوب مدیریت ایشان این بود که می‌دانست دانشگاه پادگان نیست. هیچگاه تصمیم ناگهانی و بی‌ملاحظه نمی‌گرفت. در مسائل و امور آنقدر با شوری دانشگاه و اساتید بحث می‌کرد، تا راه حلی که مورد قبول اکثریت است، پیدا شود. اگر این راه حل هم موافق رای خودش نبود، با هوشیاری آنقدر جلسه را طولانی می‌کرد، تا حالت مصالحه‌ای پیدا شود. تشکیل شورای دانشگاه و انتخابی بودن اعضای کادر آموزشی، ترتیب ترفیع اساتدان، توسعه دانشگاه و ارتباطات آن با مراکز علمی خارج، از کارهای مرحوم دکتر امین است. رابطه

ادامه در شماره آینده)

از خاطرات دکتر مجتهدی

هویدا، نخست وزیر، می‌دانست. من با ایشان صحبت نکرده بودم. ولی طرز فکر مرا می‌دانست. یک شبی در یک مهمانی به من گفت: "برای شما زمین دولتی پیدا کردم. قبول می‌کنید؟" من گفتم: "بله. زمین دولتی دیگر غل و غشی ندارد." زمین در جاده مهرآباد روبروی دبستان [محمد] عاصمی - بین میدان شهید و مهرآباد [بود]. روبروی دبستان عاصمی، یک جایی بود که ساخته بودند هنرستان بکنند. ولی مدت‌هایی بود که این ساختمان همین‌طور افتاده بود - بی در و پنجره - و [عرض] زمینش، درست پادم نیست، از دم جاده به نظرم چهل متر بود، یا شصت متر بود. پادم نیست، ولی عمق زمین خیلی زیاد بود. شرق و غربش هم زمین‌های بایری بود. می‌شد خرید.

کمیسیون تشکیل دادم. آقای دکتر ادیب را کردم خزانه‌دار. چون به دکتر ادیب من ایمان داشتم - مرد بسیار شریف، وزیر بهداشت بود، استاد دانشکده پزشکی بود. ایشان را کردم خزانه‌دار. تمام وجوهی که به دانشگاه می‌آمد تحت نظر ایشان بود. حالا گر و گر دانشجویان ایرانی خارج، اکثراً فارغ التحصیل‌های دبیرستان البرز، برای من پول می‌فرستند - از پول دانشجویی که اولیاایشان برایشان می‌فرستند. یک چک می‌فرستند، مثلاً سی دلار و نامه‌ای می‌نویسند [که] تعهد می‌کنیم که ما هر ماه سی دلار برای دانشگاه آریامهر بفرستیم. این چک‌ها را مجله خواندنیها حتی چاپ کرد.

از سفرهای دوستان کوهنوردان

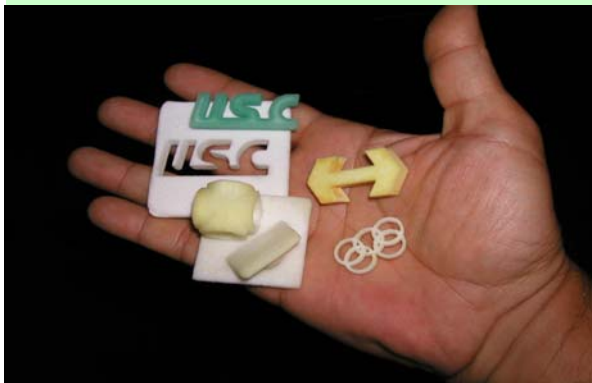
عکس بالا گروهی از فارغ التحصیلان دانشگاه را در سفری که در پاییز امسال به منطقه کویر داشتند، زیر آسمان زیبای کویر در منطقه "کوه جن" در شمال شهرستان خور در مرکز ایران نشان می‌دهد. از جمله آقایان حسن مرتضوی، کورس ضیایی و علی پارسا در این عکس دیده می‌شوند. این دوستان که در دوران تحصیل از کوهنوردان صاحب نام دانشگاه بودند، در این سفر از جمله از کنار کویر بکر و زیبای "ریگ جن" عبور کردند و امکانات عبور از این کویر را برای سفرهای آتی بررسی کردند. این منطقه با طبیعت خشن و صعب العبور خود شناخته می‌شود. موفقیت هر چه بیشتر این دوستان را آرزو مندیم.

گزارش مجلات امریکا از ابداعات دکتر خوشنویس

مجله بیزینس ویک Business Week در نخستین شماره دسامبر خود گزارش مفصلی از ابداعات آقای دکتر بهرخ خوشنویس در زمینه مدل سازی سریع منتشر کرده است. از اواخر دهه ۱۹۸۰ روش های مدرن نمونه سازی سریع در ساخت محصولات نهایی قطعات صنعتی مانند انواع قالب‌ها با تعداد تولید به نسبت کم، تکامل یافته است. در یکی از انواع موفق این تکنولوژی از اشعه لیزر ذوب و اتصال ذرات پودر پلاستیک با فلز استفاده می‌شود. این روش بسیار پرهزینه و زمان بر است.

دکتر بهرخ خوشنویس از فارغ التحصیلان دانشگاه ما، از اعضای فعال انجمن ما و استاد دانشکده مهندسی صنایع و سیستم در دانشگاه کالیفورنیای جنوبی آمریکا، روش تازه‌ای اختراع کرده است که در آن به جای استفاده از اشعه لیزر، از یک منبع حرارتی ساده و ارزان که می‌تواند گرما را همزمان به همه سطح پودر برساند، استفاده می‌شود. در این روش قسمت‌های پودر که مربوط به سطح مقطع جسم هستند، به سرعت ذوب و یک‌تکه می‌شوند، ولی بقیه قسمت‌های پودر به صورت آزاد باقی می‌مانند، زیرا پیش از این عمل، خاصیت ذوب و اتصال آن‌ها به وسیله یک ماده شیمیایی تغییر داده می‌شود. در این روش هر لایه جسم در کمتر از ۱۵ ثانیه ساخته می‌شود. این روش از روش لیزری به مراتب سریع تر و در عین حال به دلیل عدم نیاز به تجهیزات لیزری، بسیار کم هزینه تر است.

این اختراع جدید ثبت شده و تحت لیسانس است. انتظار می‌رود که ماشین‌های مزبور تا سال آینده به بازار بیایند. ما موفقیت هر چه بیشتر دکتر خوشنویس را آرزو مندیم.

نمونه هایی از محصولاتی که با استفاده از ابداع دکتر خوشنویس تولید می‌شوند

قدردانی مطبوعات آلمان از دکتر خاکزار

بریده روزنامه ۵۰ سال پیش، دکتر خاکزار را در اتاق دانشجویی شان در اشتوتگارت نشان می‌دهد

"اخبار اشتوتگارت" در شماره ۵ نوامبر خود همراه با انتشار عکس دکتر خاکزار و ذکر بخش‌هایی از زندگی آکادمیک و حرفه ای ایشان از خدمات دکتر خاکزار قدردانی کرد. این مطالب به مناسبت ۵۰ سالگی پایه‌گذاری خوابگاه "ماکس کاده" منتشر شده است.

خوابگاه ۱۶ طبقه ای "ماکس کاده" در روز ۱ دسامبر ۱۹۵۲ در شهر اشتوتگارت آلمان گشایش یافت. دکتر خاکزار یکی از ۱۵۶ نفری بود که از نخستین ساکنان این خوابگاه شمرده می‌شوند. همه امور خوابگاه توسط ساکنان آن و از طریق یک کمیته ۱۲ نفری اداره می‌شد. ساکنان جدید نیز توسط همین کمیته از میات درخواست‌کنندگان برگزیده می‌شدند. دکتر خاکزار در زمان تحصیل در اشتوتگارت در سال ۱۹۵۲ نماینده دانشجویان خارجی در شورای دانشجویان دانشگاه بود. وی به مناسبت این سالروز ساکنان نخستین این خوابگاه را به یک گردهمایی دعوت کرد.

چند خبر

مرحله مقدماتی بیست و هشتمین دوره مسابقات جهانی برنامه نویسی دانشجویی ACM در منطقه آسیا با حضور ۷۵ تیم داخلی و دو تیم خارجی در دانشگاه صنعتی شریف برگزار شد. تیم استاپندوس دانشگاه ما با کسب مقام اول مرحله مقدماتی مسابقات برنامه‌نویسی دانشجویی ACM در منطقه آسیا به مرحله پایانی این مسابقات راه یافت. (ایسنا)

بنا به گزارش روزنامه شریف جمعی از دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف در نامه‌ای به وزیر علوم، نسبت به حذف رشته مهندسی دریا از رشته‌های دانشکده مهندسی مکانیک این دانشگاه انتقاد کردند و خواستار ایجاد دگرپاره رشته مهندسی دریا در این دانشگاه شدند.

تیم‌های برق و عمران به فینال مسابقات فونبال دانشگاه راه یافتند. در مرحله‌ی نیمه نهایی تیم دانشکده برق توانست با نتیجه ۷ بر ۶ و در ضربات پنالتی متالورژی را مغلوب کند. در بازی دیگر این دوره تیم دانشکده عمران با نتیجه ۲ بر ۲ تیم دانشکده کامپیوتر را مغلوب کرد.

در ماه گذشته دکتر سهراب‌پور، رئیس دانشگاه به همراه تعدادی از معاونان و مدیران دانشگاه با حضور در خوابگاه زنجان با ساکنان این خوابگاه دیدار کرد و پس از گشایش خشک شویی و دیدار از تلفن‌خانه خوابگاه، در جلسه پرسش و پاسخی که از طرف شورای صنفی خوابگاه زنجان ترتیب داده شده بود شرکت جست. دکتر سهراب‌پور طی سخنانی ضمن برشماری موفقیت‌های دانشگاه اظهار داشت که بودجه ارزی دانشگاه ۹ هزار دلار است (پس از تماس با مقامات دانشگاه این رقم به نهمصد هزار دلار تصحیح شد) که یک سوم از آن صرف خرید کتاب و مجله، یک سوم صرف خرید تجهیزات، و بقیه برای فرستادن استادان به خارج از کشور برای فرصت مطالعاتی هزینه می‌شود که این مقدار اصلاً جوابگوی دانشگاهی در حد و اندازه‌های شریف نیست. (روزنامه شریف).

به گزارش ایسنا در روز دوشنبه ۲۴ نوامبر مراسم یادمان قتل‌های زنجره‌ای از سوی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف و با حضور حدود ۳۰۰ نفر از ساعت ۲ بعد از ظهر در سالن ۳ دانشگاه برگزار شد. در این مراسم خانم پرستو فروهر و همسر آقای زرافشان سخنرانی کردند.